

Отже, слід зазначити, що, регламенти системи внутрішнього контролю розробляється в рамках облікової політики економічного суб'єкта, яка може стати потужним засобом для усунення загроз виникнення неспроможності (банкрутства) підприємства та дозволить підвищити ефективність і результативність діяльності підприємства на принципово новому рівні.

Список використаної літератури:

1. Корінько М.Д. Удосконалення організації та функціонування системи внутрішнього економічного контролю при диверсифікації діяльності суб'єктів господарювання // Статистика України, 2008. – № 1. – С. 34-40.

2. Магопець О.А. Організація внутрішньогосподарського контролю на сільськогосподарських підприємствах // Вісник Львівської комерційної академії. – 2004. – Випуск 16. – С. 310-316.

3. Максимова В.Ф. Класифікація внутрішнього економічного корпоративного контролю // Вісник Львівської комерційної академії. – 2004. – Випуск 16. – С. 316-322.

КІС МИХАЙЛО ІВАНОВИЧ
магістр зі спеціальності «Облік і оподаткування»,
Науковий керівник: к.е.н., ст. викладач кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу **Королович О.О.**,
Мукачівського державного університету

СТРАТЕГІЧНИЙ КОНТРОЛІНГ: ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ

На даний час в підприємницькій діяльності організацій незалежно від форми власності пред'являють все більш високі вимоги до якості управління та його ефективності. Необхідні такі методи управління, які забезпечили б підприємствам довгострокове, прибуткове і економічно вигідне перебування в ринкових відносинах.

Функціонально відокремленим напрямком такої роботи є контролінг [1]. При цьому особливого значення відіграє стратегічний контролінг, який

спрямований на координацію і виконання довгострокових цілей підприємства. Стратегічний контролінг - найважливіша складова контролінгу, котра керує зовнішнім середовищем, стратегічними факторами успіху, альтернативними стратегіями, стратегічними цілями. У свою чергу, якісні показники стратегічного плану або розробленої стратегії доповнюються конкретним цифровим матеріалом оперативного контролінгу.

Стратегічний контролінг повинен допомагати підприємству ефективно використовувати наявні у нього переваги та створювати новий потенціал для успішної діяльності в перспективі.

Служба стратегічного контролінгу виступає в якості внутрішньої ланки, котра об'єднує між собою менеджерів та власників підприємства при розробці стратегій, стратегічних цілей і завдань. Стратегічний контролінг не є залежним від тимчасових рамок, але частіше за все мова йде про середньостроковий і короткостроковий періоди.

Стратегічний контролінг є складовою частиною концепції стратегічного управління. Він виконує допоміжні функції при постановці і досягненні стратегічних цілей, зміст яких полягає в забезпеченні довгострокового випуску продукції.

Стратегічний контролінг представляє собою координацію стратегічного планування і контролю з одночасним забезпеченням цієї координації стратегічною інформацією. Головним завданням стратегічного контролінгу являється створення системи стратегічного планування та поточного керівництва стратегічним управлінням.

Основні етапи реалізації стратегічного контролінгу:

- 1) Підтримка стратегічного планування. На цьому етапі стратегічний контролінг бере участь в аналізі та розвитку інструментів і методів стратегічного планування; координує збір і підготовку важливої інформації про ринки, конкурентів, а також про слабкі і сильні сторони самого підприємства. Стратегічний контролінг організовує процес вибору стратегії і втілення стратегічних цілей на підприємствах.

2) Перехід від стратегічного планування до оперативного. Стратегічний контролінг допомагає визначити, наскільки точними є стратегічні плани з метою початку їх реалізації. Він формує цілі на різних етапах реалізації, проводить оцінку можливих наслідків стратегічного планування.

3) Проведення стратегічного контролю. Контролінг утворює систему раннього попередження на основі збору інформації та її контролю. Крім того, стратегічний контролінг безперервно контролює процес планування та збирає відомості про відхилення фактичних показників.

Складовими стратегічного контролінгу є стратегічне планування, стратегічний аналіз та стратегічний контроль. Всі вони взаємопов'язані між собою, при цьому домінуючою є підтримка стратегічного планування.

В стратегічному плануванні мова йде про процес, під час якого проводиться аналіз наявної ситуації, майбутніх шансів, формування цілей і стратегій, визначення якісних показників. Стратегічне планування передбачає оптимальне використання наявних на підприємстві ресурсів з метою кращої адаптації до умов зовнішнього середовища та запобігання його негативного впливу.

Структура стратегічного планування [3] на підприємстві:

1. Фаза формування стратегічної мети: довгострокові цілі підприємства; якісні цілі; кількісні цілі.
2. Фаза стратегічного аналізу: аналіз підприємства та його зовнішнього середовища; аналіз ресурсів; аналіз цін.
3. Фаза стратегії: стратегія підприємства; стратегія внутрішніх господарських одиниць.
4. Фаза виконання: визначення конкретних цілей.
5. Фаза контролю: перевірка стратегічних планів; контроль умов; контроль за проведенням спостережень.

Результатом стратегічного планування є створення стратегічного плану, який містить:

1. Вихідні положення: (завдання підприємства, потенціал, слабкі місця).
2. Ціль (якість, стратегічні недоліки, девіз, кредо, відношення до

зовнішнього середовища).

3. Зростання (межа зростання, якість, кількість, диверсифікація, концентрація).

4. Стратегія конкретних продуктів и ринків (портфель, асортимент, проблемні рішення, групи, шляхи збуту, посередники, регіони збуту, основні стратегії, інструментарій політики збуту).

5. Функціональні стратегії (інновації, інвестиції, інформація, забезпечення, персонал, керівництво, фінансування).

6. Забезпечення (внутрішні фактори ризиків, зовнішні передумови, стратегія співставлення планових та фінансових показників).

Завданням стратегічного контролінгу є організація підтримки стратегічних планів на всіх фазах розробки. Цільові завдання стратегічного планування полягають у забезпеченні тривалого успішного функціонування організації. Для цього необхідно формулювати та впровадити стратегії пошуку, побудови та збереження потенціалів успіху.

Основою процесу стратегічного планування [1] є визначення вихідного положення підприємства. При цьому розробляється стратегічний аналіз як цілого підприємства, так і його окремих одиниць, а також однорідних сфер діяльності. Для оцінки майбутніх шансів підприємства на ринку необхідно враховувати прогнози розвитку зовнішнього середовища підприємства, яке в свою чергу розподіляють на юридичні, технічні, соціальні, технологічні, економічні та політичні.

Для систематизації інформації можна виділити наступні області аналізу:

1) аналіз глобального зовнішнього середовища (розглядається політичний, економічний, технічний розвиток, державне втручання в економіку, особливості національної економіки);

2) аналіз ринку та галузей (специфічні послуги галузей і ринків, на які підприємство орієнтується в результаті виробничої діяльності).

Результатом аналізу зовнішнього середовища є формування стратегії, яка в майбутньому дає можливість продукції підприємства витримати конкуренцію.

Фаза формування цілей на підприємстві являє собою комплексну проблему, а цільова установка підприємства складається з комбінації кількісних і якісних показників, які повинні узгоджуватися між собою. Стратегічні цілі виводяться із загальних цілей підприємства і конкретизуються як нові або існуючі потенціали успіху.

Кількісні цільові установки характеризуються короткостроковими і довгостроковими економічними показниками.

Стратегія підприємства встановлює наступні напрямки розвитку:

1) на яких ринках або сегментах ринку і на яких умовах підприємство буде приймати участь у конкуренції;

2) як необхідно керувати господарськими одиницями підприємства, що беруть участь у виробництві продукції на певних ринках і формують фінансову політику.

Завдання стратегічного контролю - супроводжувати і підтримувати стратегічний план щодо його життєздатності. Він встановлює ступінь реалізації планів на підприємстві, забезпечує аналіз відхилень та проводить коригувальні заходи.

Виділяють три основні елементи стратегічного контролю [2]:

1) в рамках контролю зовнішніх умов здійснюється перевірка ключових припущень про зовнішнє і внутрішнє середовище;

2) в рамках контролю досліджуються реалізовані стратегічні дії та їх наслідки;

3) в рамках стратегічного контролю здійснюється стратегічне спостереження, яке здійснює вибірковий контроль за умовами проведення заходів та забезпечує загальний контроль за обраними сферами на ринку.

Отже, стратегічний контролінг – важливий фактор економічного зросту організації, однак його впровадження потребує від керівництва підприємства: чіткого формулювання стратегічних цілей, вибору кращих стратегічних альтернатив, постійного контролю дотримання планування, дослідження

відхилень від запланованих показників та прийняття рішучих регулюючих дій відносно відхилень від стратегічного плану.

Список використаної літератури:

1. Гунченко М.В. Контролінг для менеджерів: навчальний посібник / М.В. Гунченко, І.А. Маркіна, О.М.. — К.: Центр учбової літератури, 2013. - 126 с.
2. Мочона Л.Г. Сучасні інструменти стратегічного контролінгу на підприємстві / Л.Г. Мочона // Бізнес Інформ. — 2013. — No 11. — С. 406—416.
3. Новікова І. Шляхи застосування системи фінансового контролінгу у діяльності вітчизняних підприємств // Актуальні проблеми економіки. — 2002. — No 4. — С. 35—40.

ЛЕНДЄЛ ЄВГЕН РОМАНОВИЧ

магістр зі спеціальності «Облік і оподаткування»,
Науковий керівник: к.е.н., ст. викладач кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу **Королович О.О.**,
Мукачівського державного університету

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОНЯТЬ «ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ» ТА «ВНУТРІШНІЙ АУДИТ»

На сучасному етапі розвитку економіки внутрішній контроль як обов'язків організаційний елемент визначений проміжок часу вже існує в банківській сфері, однак для нефінансового сектору він є достатньо новим поняттям. Але часто поняття «внутрішній контроль» ототожнюється з поняттям «внутрішній аудит». Тому для ефективного впровадження внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту на підприємствах необхідно їх розмежувати, виявити взаємозв'язки та взаємозалежності, а також визначити функції, притаманні відповідно кожному з них.

В міжнародній практиці визначення внутрішнього аудиту міститься в міжнародних стандартах аудиторської діяльності МСА 610 «Використання роботи внутрішніх аудиторів», тобто це - діяльність з оцінювання, яка встановлена або надається як послуга організації. Крім цього вона може включати в себе, крім

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>